

РЕШЕНИЕ

№ 6877

гр. София, 02.12.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 15 състав, в публично заседание на 20.11.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Якимова

при участието на секретаря Александра Вълкова и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **14310** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр. чл.1, ал.2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

С постъпила в АССГ на 27.12.2019г. искова молба, конкретизирана с молба от 13.01.2020г., от И. А. К. чрез пълномощника адв. Ж. е предявен иск срещу Националната агенция за приходите за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1500 лв., изразяващи се в неприятни вътрешни изживявания – притеснение, несигурност за бъдещите му права да се ползва от здравноосигурителната система от незаконосъобразни действия/бездействия на длъжностни лица при НАП, изразяващи се в незаконна увреждаща манипулативна промяна на здравноосигурителния статус на К. от м. май до м. декември 2019г., заедно със законната лихва върху главницата от датата на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

В постъпил по делото на 7.02.2020г. отговор на исковата молба от представител по пълномощие на изпълнителния директор на НАП се оспорва допустимостта на иска с аргумент, че фактическите му основания не са ясно и непротиворечиво посочени. Съдържанието на исковата молба не позволява формиране на извод да са настъпили конкретни имуществени и неимуществени вреди, определени по основание и размер, които да са пряка и непосредствена последица от действия или бездействия на длъжностни лица при ТД на НАП С.. К. навежда неконкретизирани твърдения,

обективиращи общото му недоволство и неудовлетвореност, но не можело да се приеме, че НАП е отговорна за причинените му неудобства.

В съдебно заседание пълномощникът на ищеца моли за уважаване на иска с аргумент за доказаност, че здравноосигурителните права на К. са били спрени. Той е представил нужните документи, удостоверяващи, че няма основание в регистъра на НАП да бъдат прекъснати неговите права и да се отразява невярна информация за здравноосигурителния му статут. Поддържа, че не отговаря на истината съдържанието на писмото от ТЕЛК, че доверителят му не се е явил за преглед с твърдение, че той е сторил това, но не е прегледан. Опитът на НАП да се оправдае с друга администрация не следва да остане в тежест на К.. Механизмът трябва да работи адекватно в полза на гражданите, за да не се засягат техните права и интереси. Претендира разносните по делото, включително възнаграждение по чл.38 ЗАдв.

Ответникът, Националната агенция за приходите, чрез представител по пълномощие, отрича допустимостта, основателността и доказаността на иска. Сочи, че според ищеца НАП следва да носи отговорност за работата на всяка институция. В разглеждания случай социалните служби не са подали законоустановените декларации образец 3, което е довело до това НАП да не разполага с информация за здравноосигурителните права на ищеца. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Участващият по делото прокурор от С. градска прокуратура дава мотивирано заключение за неоснователност и недоказаност на иска.

Административен съд София-град, като взе предвид доводите на страните и извърши преценка на събраните по делото доказателства, приема следното:

Според Удостоверение № 2209-94И-00-2388#1/ 8.11.2019г., издадено от директора на ДСП Л. И. К. за периода 01.04.2019г. – 31.10.2019г. е подпомаган от дирекцията по чл.9 ППЗСП с месечна социална помощ за допълване на доходите и по Наредба № РД 07-5 с целева помощ за отопление, чиито конкретни размери са дадени в документа.

На 12.11.2019г. от орган по приходите при ТД на НАП С. е издадено удостоверение, според което по данни от цитираната дата ищецът е с непрекъснати здравноосигурителни права.

Според разпечатка от портала за електронни услуги на НАП към 16.12.2019г. лице с ЕГН 65071865** е с прекъснати здравноосигурителни права.

На 20.12.2019г. от орган по приходите в ТД на НАП С. е издадено удостоверение № 220231903181446, според което по данни, актуални към цитираната дата, И. А. К. е с непрекъснати здравноосигурителни права.

Налице е промяна в здравноосигурителния статус на лицето с ЕГН 65071865** при извършена актуализация на цитираната дата – л.12 от делото.

В становище на главен инспектор приходи в дирекция „Обслужване“ на ТД на НАП С., офис С. област се сочи, че К. е поискал справка за здравноосигурителни права на 29.10.2019г. и такава му е издадена. За 2019г. обаче са му липсвали месеци 05, 06 и 07. Ищецът посетил офис „Л.“ и на 12.11.2019г. и му е издадено удостоверение, че е с непрекъснати здравноосигурителни права. При подаване на искането за издаване на документ К. е приложил удостоверение от ДСП Л. от 8.11.2019г., според което той е подпомаган в периода 01.04.2019г. – 31.10.2019г. по чл.9 ППЗСП. В становището се подчертава, че в тежест на Агенцията за социално подпомагане е задължението да подаде декларация обр.3 в компетентната ТД на НАП до 20 дни след края на месеца, за който се отнасят данните. Към 12.11.2019г. АСП не е изпълнила това си

задължение. Затова на същата дата 12.11.2019г. К. все още е с непрекъснати здравноосигурителни права, като има месеци без данни за здравно осигуряване – 05, 06 и 07 – чл.109, ал.1 ЗЗО.

На 17.12.2019г. лицето е посетило офис Л. и е подало искане за издаване на документ, към което отново е приложено удостоверение от ДСП Л.. Проверката в информационната система показала, че ищецът е с прекъснати здравноосигурителни права без данни за здравно осигуряване за месеци 05, 06, 07 и 10.2019г. Проведен е разговор с АСП, при който пропускът да се подадат данни е потвърден с уверение, че през м.01.2020г. това ще бъде сторено. В тази връзка орган по приходите в офис Л. е издал на 20.12.2019г. удостоверение, че К. е с непрекъснати здравноосигурителни права. Проверката в информационната система на НАП към 12.02.2020г. показала, че агенцията все още не е изпълнила задължението си да подаде декларация обр.3 за И. К..

Според писмо с дата 25.09.2020г. на председателя на ТЕЛК при II МБАЛ I-ви състав на ищеца е определена първа дата за явяване 8.01.2020г., когато той не се явил, на определената му втора такава – 17.03.2020г., той също не се явил.

Н. Г., родственица по сребрена линия на ищеца, разпитана в осз на 15.09.2020г. споделя, че неведнъж е проверявала интернет здравноосигурителния статус на К.. През декември 2019г. той посетил дентален лекар, извършени са му съответните процедури, но няколко дни по-късно узнал от свидетелката, че според стоматолога ищецът няма здравноосигурителни права. К. страда от заболявания, налагащи и дентално лечение, изпитвал силни болки, от които му прилошавало, не могъл да дъвче. Кръвното му налягане е високо. Ищецът бил силно възмутен от това, че няма здравноосигурителни права, според него това се дължало на недоразумение – или неподаване, или непристигане на документи, което не е по негова вина. След Нова година той трябвало да се яви пред ТЕЛК, но не успял.

К. М. П., познаваща ищеца от детските си години, разпитана в осз на 20.11.2020г. споделя, че на дата, която не помни, но през настоящата година, може би през пролетта, заедно с него посетила офис „Л.“ на ТД на НАП С., от където той поискал издаване на документ, но получил отговор, че това не може да бъде сторено, като служителите се държали арогантно и се заяждали.

Е. Б., заемаща длъжност началник „Услуги на клиенти“ в офис „Л.“ на ТД на НАП С., разпитана в осз на 20.11.2020г., споделя, че познава И. К. от 2004г. и отношението към него е като към всички останали клиенти на институцията. Пред свидетелката ищецът не си е позволявал непристойно поведение. По повод прекъсването на здравноосигурителните му права ищецът посетил офиса три пъти – на 29.10.2019г., на 11.12.2019г. и на 17.12.2019г. При първото посещение от м. октомври 2019г. му е издадена справка, че през пети, шести и седми месец на 2019г. не са заплатени /здравноосигурителни вноски/. При второто му посещение е установено, че за същите три месеца от АСП Л. не са подадени данни, относими към здравното осигуряване на К.. Тогава, както и при третото си посещение, ищецът представил удостоверение от АСП Л., според което за въпросните три месеца е социално подпомаган. След проверка на истинността на удостоверението от офис „Л.“ е издадено удостоверение, че К. е с непрекъснати здравноосигурителни права.

Показанията на тримата свидетели са еднопосочни в частта си, че в края на 2019г. в информационната система, създадена и поддържана от НАП, по отношение на И. К. е отразено, че е с прекъснати здравноосигурителни права; споделеното от св. П. и Б. си

контрастира в частта му досежно отношението към ищеца на служителите на офис „Л.“ при ТД на НАП С.. Неговата позната К. П. борави с изводи за поведението им, без да сочи конкретно негово проявление, което може да се квалифицира като заяждане и арогантност. Напротив, св. Б., познаваща К. повече от 15 години, е категорична, че отношението към него е като към всеки друг клиент на НАП. Поради това, а и с оглед обстоятелството, че св. П. говори за случай от настоящата година, /а исковата молба датира от 27.12.2019г./ съдът цени показанията ѝ със засилена критичност. Показанията на св. Б., ценени в съвкупност с тези на св. Г., са категорични, че в информационната система на НАП данните за здравноосигурителния статут на К. в края на 2019г. са, че той е с прекъснати здравноосигурителни права. Това обстоятелство съдът намира за установено по несъмнен начин. Изводът се подкрепя от становището на главен инспектор приходи в дирекция „Обслужване“ в ТД на НАП С., според което не само в края на 2019г., но и към 12.02.2020г. Агенцията за социално подпомагане все още не е изпълнила задълженията си да подаде декларация обр. 3 за И. К..

Посочените от ищеца доказателства, които съдът не обсъжда, предхождат или следват във времето исковия период и установяват здравословното негово състояние, както и резултат от съдебен спор с НАП от 2012г.

От правна страна съдът намира следното:

Искът е допустим. Предявен е от процесуално правоспособна и дееспособна страна и срещу процесуално правоспособна страна – чл.205, ал.2 АПК.

Във фактическия състав на предявения иск се включват следните елементи:

противоправно действие/бездействие на орган или длъжностно лице на НАП, изразяващо се манипулативна промяна на здравноосигурителния статут на К. от м. май до м. декември 2019г. в информационната система, достъпна на договорните партньори на НЗОК;

неимуществени вреди, заявени с исковата молба

пряка причинно-следствена връзка между действието/бездействието на орган или длъжностно лице на НАП и настъпването на вредите за ищеца.

По първия елемент от фактическия състав:

относими към преценката му са следните разпоредби:

ЗЗО:

чл. 39, ал.6: Здравноосигурителният статут, необходим за упражняване на здравноосигурителните права на лицата по чл. 33, се формира въз основа на данните за здравно осигуряване от заявления и декларации по този закон, вписвания в официални публични регистри, писмени доказателства, предоставени от лицата, и внесените или дължимите здравноосигурителни вноски.

Чл. 40, ал.3, т.5: Осигуряват се за сметка на държавния бюджет, освен ако не са осигурени по реда на ал. 1

5. (доп. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., изм., бр. 111 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г., предишна т. 4, бр. 18 от 2006 г., доп., бр. 41 от 2009 г., в сила от 2.06.2009 г., бр. 101 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., изм., бр. 24 от 2019 г., в сила от 1.07.2020 г. - изм., бр. 101 от 2019 г.) гражданите, които отговарят на условията за получаване на месечни социални помощи и целеви помощи за отопление по реда на Закона за социално подпомагане, ако не са осигурени на друго основание, както и ползващите социални или интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и социални услуги за осигуряване на подслон, финансирани от държавния бюджет;

Наредба № Н-8 от 29.12.2005 г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица (отменена считано от 03.01.2020 г., но в сила през исковия период):

чл.3, ал.2, т.4 Декларация образец № 3 се подава в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите до 20 дни след края на месеца, за който се отнасят данните:

.....

4. (изм. – ДВ, бр. 5 от 2017 г., в сила от 1.01.2017 г.) от Агенцията за социално подпомагане за лицата, които отговарят на условията за получаване на месечни социални помощи и целеви помощи за отопление, и за родителите, осиновителите, съпрузите или един от родителите на майката или бащата, които полагат грижи за инвалиди със загубена работоспособност над 90 на сто, които постоянно се нуждаят от чужда помощ;

чл. 50 При ползване на медицинската помощ осигурените лица са длъжни да представят документ за самоличност, а изпълнителите на медицинска и дентална помощ да извършат проверка на здравноосигурителния статус на лицата съгласно данни на Националната агенция за приходите

Изложената регламентация сочи, че източник на сведения относно здравноосигурителния статус на българските граждани е базата данни на НАП. Този извод произтича от задължението на изпълнителите на медицинска и дентална помощ по чл.50 ЗЗО да извършат проверка на здравноосигурителния статус на лицата съгласно данни на НАП. Изграждането и поддържането на такава информационна база данни, че за потребителите ѝ - медицински специалисти и др., да произтича несъмнен извод за здравноосигурителния статус на гражданите, е в тежест на ответника. Тази своя дейност НАП извършва въз основа на подадените ѝ ежемесечно декларации обр. 3 от съответните /териториални звена/ на Агенцията за социално подпомагане в случаите, когато се касае за здравноосигурителния статус на лицата, които отговарят на условията за получаване на месечни социални помощи и целеви помощи за отопление, каквото качество има ищецът по делото. Че АСП чрез своето териториално поделение ДСП Л. не е изпълнявала задължението си по чл.3, ал.2, т.4 от отменената понастоящем Наредба № Н-8 от 29.12.2005 г., са сведенията, дадени в становището на главен инспектор приходи Г. – л.51 от делото. Индиция за това са и показанията на св. Г., която сочи, че нееднократно е правила проверки в интернет сайта на НАП за здравноосигурителния статус на К.. Действително, по силата на чл.39, ал.6 от Закона за здравното осигуряване здравноосигурителният статус, необходим за упражняване на здравноосигурителните права на лицата, се формира въз основа както на данните за здравно осигуряване от заявления и декларации по този закон, вписвания в официални публични регистри, така и от писмени доказателства, предоставени от лицата, и в съобразно тази разпоредба от офис „Л.“ на ТД на НАП С. са издадени нарочни удостоверения, че той е с непрекъснати здравноосигурителни права, но отразяванията в информационната система на НАП през исковия период са били, че той е с прекъснати здравноосигурителни права за месеците, през които е бил социално подпомаган, тъй като АСП не е изпълнила задължението си да подаде декларации за това обстоятелство. А както бе посочено, пред изпълнителите на

медицинска и дентална помощ по силата на чл.50 ЗЗО лицата се легитимират не с удостоверения, издадени от ДСП и НАП /каквито на К. безспорно са издадени/, а с ЕГН и меродавна за лекарите и стоматолозите е информацията, достъпна в информационната система на НАП.

Съвкупният анализ на изложеното обуславя извод, че по отношение на здравноосигурителния статус на ищеца през спорния период в информационната система на НАП е генерирана невярна информация /че той не е здравноосигурен за месеците 05, 06 и 07.2019г./, но не защото орган на НАП е пропуснал да въведе данните, че тези месеци той е бил социално подпомаган, и не защото от служител на НАП е извършена „незаконна увреждаща манипулативна промяна на здравноосигурителния статус“ на К., както той сочи в исковата си молба, а защото АСП е бездействала в разрез със задължението си по чл.3, ал.2, т.4 от отменената понастоящем Наредба № Н-8 от 29.12.2005 г.

След като по отношение на ответника не се установява първия елемент от фактическия състав по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ обсъждането на останалите е безпредметно макар съдът да намира за доказани претърпените от ищеца неимуществени вреди.

При този изход на спора и на основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ (Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.) в полза на ответника следва да бъде присъдено юрисконсулско възнаграждение в размер на 100 лв.

По изложените съображения Административен съд София-град, I отделение, 15 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения иск от И. А. К. срещу Националната агенция за приходите за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1500 лв., изразяващи се в неприятни вътрешни изживявания – притеснение, несигурност за бъдещите му права да се ползва от здравноосигурителната система от незаконосъобразни действия/бездействия на длъжностни лица при НАП, изразяващи се в незаконна увреждаща манипулативна промяна на здравноосигурителния статус на К. от м. май до м. декември 2019г., заедно със законната лихва върху главницата от датата на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА И. А. К. да заплати на Националната агенция за приходите 100 /сто/ лв. юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от връчване на преписи на страните.

СЪДИЯ: